

pligtig til at yde personligt Bidrag til anden Gudsdyrkelse end sin egen, og til denne Grundlovsbestemmelse kan man dog ikke undlade at tage Hensyn. Naar der saa deraf følger saadanne Ulemper, som de omtalte, vilde det jo være heldigt, hvis man kunde finde en Maade, hvorpaa de kunne undgaas, men hvis man ikke kan det — og jeg ser for mit Vedkommende tilstaa, at jeg ser ikke, hvorledes det skulde kunne undgaas — forekommer det mig dog, at man bør tage det gode, som Loven bringer, selv om det maaste udsætte Kommunalbestyrelserne for nogen Ulejlighed. — Min ærede Kollega fra Kjøbenhavn (Oct. Hansen) begyndte med store principielle Spørgsmaal, men det glæder mig, at han dog sluttede med, at han ikke vilde lægge dette Lovforslags Gennemførelse Hindringer i Vejen, og det forekommer mig, at det ogsaa vil være ønskeligt, naar man kan enes om enkelte praktiske Spørgsmaal, da saa vidt muligt at lade de principielle Spørgsmaal ligge. Men i øvrigt vil jeg dog tilføje, siden jeg har den Ære at være Medforfatter af det af det ærede Medlem paa heraaabte Værk, at vi maa jo dog ikke overse, at Overdragelsen af Kirkerne i sin Tid er sket ved Skøder paa bestemte Vilkaar, og det forekommer mig dog, at naar ellers Reglen om, at Tro og Love skal holdes, gælder, kan Staten ikke undlade ogsaa at føle sig bunden ved de Overdragelser og ved de Skøder og de Forpligtelser, som den selv har udstedt. Og naar saa de Skøder kun lyde paa, at man overdrager Kirken mod, at Ejeren skal være pligtig til at vedligeholde den, kan der naturligvis være Tale om at fastsætte nærmere Grænser for Vedligeholdelsespligten, og der er naturligvis et vist Spillerum i saa Henseende, efter de væslende Tidens Forhold, men paa den anden Side at gaa ganske ud over, hvad der kan siges at falde ind under de Forpligtelser, som ved Skøderne og ved Overdragelsen ere paalagte, det tror jeg dog, at man skal have Betænkelse ved, thi Tro og Love maa gælde for Staten som for private.

Oct. Hansen: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning.

Formanden: Det ærede Medlem har Ordet.

Oct. Hansen: Jeg tvivler ikke paa, at den ærede sidste Taler kender flere kirkelige Skøder, end jeg kender. Nogle kender jeg dog, og de Skøder, jeg har set, gaa

nærmest ud paa at overdrage „jus patronatus“ med, hvad deraf følger, og jeg tror ikke, at det er udtryffeligt præciseret, at Forpligtelsen er indskrænket til at holde Kirkerne vedlige. Der er jo ogsaa mange andre Forpligtelser, som de utvivlsomt paalægge de saakaldte Kirkeejere, f. Eks. med Hensyn til Kirkegaardene, Forpligtelsen til at levere Brød og Vin osv.; jeg tvivler ikke paa, at der maaste i de allerfleste af disse Skøder staa, at han skal holde sig Ordinansen efterrettelig, hvis de ere udstedte før Christian den femtes danske Lov. Skødet giver altsaa en Ret til at opbevære Kirkens Indtægter imod selvfølgelig at opfylde de Forpligtelser, som paahvile den, der nyder Tjenden og de andre Indtægter. Hvori disse Forpligtelser bestaa, er ikke specificeret i Skøderne, det maa bero paa Lovgivningen til enhver Tid, og deri er jo ogsaa det ærede Medlem enig med mig, saa jeg tror ikke, der kan være Tale om at bryde Tro og Love. Selvfølgelig er jeg fuldstændig enig med det ærede Medlem i, at dertil bør man naturligvis ikke gaa. Men det er lidt vanskeligt at se, hvorledes man i og for sig skulde kunne bryde Tro og Love ved at give en almindelig Lovbestemmelse, som Rigsdagen gav i 1861 og 1873, og som vi kunne gøre i Mar og til næste Mar, hvorledes man derved skulde kunne bryde Tro og Love, fordi et eller andet Skødes Udtryk maaste er saa uheldigt, at man kan komme lidt paatværs dermed. Har en Mand saa en Ret, der vil kunne kræntes, saa maa han enten gøre den gældende ved Domstolene, eller ogsaa maa man give ham en Erstatning, naar han paa-viser, at den virkelig er kræntet.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Goss):

Der er under Forhandlingen fra flere Sider blevet udtalt en Betænkelse over, at man ikke kunde undvære de kommunale Myndigheder og ikke kunde undlade at besvære dem ved dette Lovforslag. Det forholder sig imidlertid saaledes, at det er aldeles i Overensstemmelse med den gældende Ret. Naar man taler om kirkelige Signinger, og naar det ganske særlig er blevet sagt, at Kbstæderne kunde ønskes fritagne for denne Lov ligesom Kjøbenhavn, hvor den jo ikke passer, saa glemmes det, at Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse har en langt større og vanskeligere Byrde, som blev paalagt ved Loven af 1ste April 1888, nemlig den Signing, der finder Sted med Hensyn til de almindelige Bidrag til de Kjøbenhavnske Folkekirker. Den nævnte Lovs Gyldighed udløber den 31te Marts 1893, men i disse 5 Mar, i hvilke den